Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII | Ч. 213. | TWO SECTIONS (SECTION 1) | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 6-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1956. | ЦЕНТІВ 15 CENTS | No. 213. | VOL. LXIII.

ГЕНЕРАЛ[illegible] АСАМБЛЕЯ ОН ЗАС[illegible]КУЄ МОСКВУ

Айзенгавер [illegible]ає вивести совєтські ві[illegible] Мадярщини

Об'єднані Нації [illegible]рк. — Генеральна Ас[illegible] ОН під час своєї [illegible]ної сесії в неділю 4 [illegible]а увечорі прийняла [illegible]сами проти 8 америка[illegible] резолюцію в справі [illegible]ення Совєтського С[illegible] його збройну інтерве[illegible] Мадярщині і з до[illegible]ям для Генерального с[illegible]ря ОН вислати негай[illegible] делеґацію ОН для розс[illegible] ситуації на Мадярщині. В[illegible] голосування здержалося 15 членів ОН, між ними Індія, представник якої заявив, що він не може голосувати, бо не одержав ще інструкцій від свого уряду. — Прийнято цю резолюцію, не зважаючи на вето Совєтського Союзу в Раді Безпеки і на протест Совєтського Союзу і його сателітів проти передання справи совєтської інтервенції на Мадярщині під розгляд Генеральної Асамблеї ОН. Прийнята більшістю членів ОН резолюція закликає Совєтський Союз припинити збройну інтервенцію на Мадярщині і вивести совєтські війська з мадярської території. Водночас резолюція закликає уряди Мадярщини і Совєтського Союзу дозволити на в'їзд делеґації ОН на Мадярщину і дати їй змогу свобідно виконувати своє завдання.

Водночас із цим — повідомляють з Вашинґтону — президент Айзенгавер звернувся із спеціяльним листом до совєтського прем'єра Булґаніна з вимогою вивести совєтські війська з Мадярщини і дати мадярському народові можливість встановити бажану йому *форму правління*. Вислав свого листа през. Айзенгавер після короткої наради з державним секретарем Джаном Фостером Доллесом, що перебуває після операції в шпиталі ім. Волтера Ріда у Вашинґтоні і після конференції з головнішими членами свого уряду, відбутої в Білому Домі, на якій порушено теж справу середньо-східнього конфлікту. У своєму листі до Булґаніна през. Айзенгавер підкреслив, що світ потрясений повідомленнями про брутальний виступ совєтських збройних сил проти угорського народу і його уряду. В урядових вашинґтонських колах називають поведінку Москви супроти Мадярщини ганебною і зрадницькою.

Після операції Доллеса стверджено недугу пістряка

Вашинґтон. — Пресовий урядовець державного департаменту Линкольн Вайт повідомляє, що державний секретар Джан Фостер Доллес почувається добре після відбутої операції. Одночасно повідомляють, що ляборатарійні досліди виявили в витятій частині грубої кишки недугу пістряка. Лікарі твердять, що цієї недуги не стверджено в інших частинах організму пацієнта. Доллес прибув до шпиталю „Волтера Ріда" в суботу 3-го листопада, в 7-ій годині рано, а операція почалася того самого дня в 1-ій годині і 35 мінут по полудні і тривала дві години і 30 мінут. Оперував державного секретаря командант цього військового шпиталю генерал майор д-р Лїонард Д. Гітон, який в червні цього року оперував президента Айзенгавер, в асисті трьох інших хірургів із цього шпиталю. В суботу вранці Доллес почув болі в околиці шлунка, і лікарі думали, що він терпить на запалення сліпої кишки. Під час операції виявилося, що частина грубої кишки була зовсім подіравлена, і її треба було витяти. Державного секретаря заступатиме державний підсекретар Герберт Гувер, мол., бо Доллес залишиться в шпиталі впродовж двох-трьох тижнів, а до праці зможе вернутися після шістьох тижнів. Президент Айзенгавер відвідав Доллеса і розмовляв із ним про політичні справи. В шпиталі під час операції були присутні: дружина державного секретаря, його брат — директор Центральної Розвідчої Аґенції, Аллен Доллес, особистий лікар президента Айзенгавера, ген. майор Говард МекСнайдер і урядовець державного департаменту — Линколн Вайт.

Державний секретар Доллес перед своєю операцією

Передбачають перевибір Айзенгавера і вибір демократичного Конґресу

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" на основі звітів своїх кореспондентів і співробітників із усіх 48-ох стейтів передбачує, що в цьогорічних виборах переможе Айзенгавер і буде перевибраний на президента цієї країни. Згідно з передбачуванням цього щоденника Айзенгавер має запевнених 285 електорських голосів із 27-ох стейтів, це значить на 19 голосів більше від вимаганої більшости, яка становить 266. Стівенсон має запевнених 76 електорських голосів із 7-ох стейтів. Крім того 99 голосів є прихильні Айзенгаверові, а 71 голос хилиться в бік Стівенсона, хоч напевно ще не можна передбачити, на кого впадуть ті голоси. Та якби там не було, згідно з передбачуванням співробітників „Ню Йорк Таймсу" перевибір Айзенгавера запевнений.

В АМЕРИЦІ

● **У Кливленді**, Огайо, виник конфлікт поміж часописом „Ді Кливленд Нюз" і робітниками, що розвозять цей часопис. Внаслідок цього потерпів і часопис „Кливленд Пресс". Обидва тимчасово припинили свою появу. Конфлікт, що виник на такому самому тлі в Ню Йорку, закінчився порозумінням між 6-ти нюйоркськими щоденниками і юнією робітників, що розвозять щоденники, — за винятком часопису „Ню Йорк Пост", що не погодився ще на деякі деталі договору. Робітники дістали тижневу підвишку по $5 в першому році і дальших $4 в другому.

● **Кандидатуру през. Айзенгавера** підтримують 740 часописів у ЗДА, а Стівенсона — 189. Наклад часописів, що підтримують Айзенгавера, нараховують 34.500,000 примірників, а Стівенсона — 6,000,000. У 1952 році Айзенгавера підтримували 933 часописи, а Стівенсона — 202. Тепер є більше число газет „нерішених".

● **У стейті Оклагома**, недалеко міста Джет треба було в минулий четвер вполудне закрити 10-милевий відтинок автостради ч. 64, бо внаслідок куряви не можна було бачити авта навіть на найближчій віддалі. Поліційна патруля закрила автостраду після того, як стверджено було кілька автомобільних катастроф.

ОБИДВОМ ПАРТІЯМ ЗАЛЕЖИТЬ НА ГОЛОСАХ ВИБОРЦІВ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ

РЕСПУБЛІКАНЦІ І ДЕМОКРАТИ У ПЕРЕДВИБОРНІЙ КАМПАНІЇ ВИЯВИЛИ ЗАЦІКАВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЮ ВИЗВОЛЬНОЮ СПРАВОЮ. АЙЗЕНГАВЕР І ДОЛЛЕС ГОВОРИЛИ З УКРАЇНСЬКИМИ ПРЕДСТАВНИКАМИ; СТІВЕНСОН НАПИСАВ БАГАТОМОВНОГО ЛИСТА

У рямках своєї передвиборчої кампанії, президент Двайт Айзенгавер, подібно, як і демократичний кандидат Адлей Стівенсон, зустрічався та розмовляв з представниками багатьох американських національних груп. На фото: президент Айзенгавер (сидить у другому ряді посередині): із представниками національних груп під час зустрічі в готелі Коммодор в Ню Йорку, 25го жовтня ц. р. У першому ряді зліва — адв. Михайло Пізнак, голова Українського Республіканського Відділу в Стейтовому Республіканському Комітеті. Під час розмови з адв. Пізнаком, през. Айзенгавер живо інтересувався українськими справами і навіть навчився вимовляти республіканське виборче гасло „Ай лайк Айк" в українському перекладі: „Я люблю Айка".

У теперішній передвиборчій кампанії обидві партії, Республіканська і Демократична, виявили відповідне заінтересування голосами виборців українського походження, віддаючи відповідну увагу їх представникам та й загальній українській визвольній справі, на американській підтримці якої українцям у великій мірі залежить. Республіканська партія виявила це своє зацікавлення українською проблемою і українськими голосами не тільки в своїх масових публікаціях, але й у відношенні до українських представників. У двох передвиборчих брошурах, які поширено в десятках тисяч примірників, Республіканський Крайовий Комітет назвав поіменно Україну між тими країнами, що є жертвою комуно-московського поневолення та які прагнуть волі, за неї борються і на неї заслуговують. Крім того, на ці ж теми говорили республіканські кандидати і їхні лідери теж в особистих зустрічах з представниками американських українських республіканців, п. Д. Галичином і адв. М. Пізнаком, прийнявши їх на авдиєнції разом з представниками інших республіканських національних груп. Крім того, державний ссекретар Доллес прийняв окремо більшу українську делеґацію.

Теж і Демократична партія виявила відповідне заінтересування голосами і справами американських українців, доказом чого може послужити лист демократичного кандидата на президента, Адлея Стівенсона, до адв. Степана Яреми, голови Українського Відділу в Демократичному Крайовому Комітеті. Звертаючись до адв. Яреми, Стівенсон дослівно пише в листі, датованому в Боффало 1-го листопада:

„Як відомо, З'єдинені Держави під демократичним проводом ніколи не схвалювали поширення комуністичної тиранії на Україну, чи на такі інші уярмлені країни, як Латвія, Литва і Естонія. Почавши від знищення вільної і незалежної Української Народної Республіки в 1920-му році, українці були перші, що зазнали нових брутальностей совєтської комуністичної диктатури. Зорганізований в 1932-33 *роках голод*, засоби примусової колективізації та плянова ліквідація Владик Українських Церков є ще в свіжій нашій пам'яті та є вимовним свідоцтвом українського спротиву проти російської комуністичної влади і колоніяльного вилиску. Демократична партія закликала, щоб З'єдинені Держави настоювали перед Об'єднаними Націями на принципі, щоб Совєтська Росія відкликала свої війська з поневолених країн, щоб в той спосіб дозволити на вільні і незв'язані вибори, згідно з міжнародним стандартом. Події, які заіснували в Польщі і Мадярщині, доказують, що мужні народи Східньої Европи вже почали похід до незалежности. Акт совєтського поневолення ми ніколи не сміємо вважати за остаточний. Ми в Америці знову заявляємо свою відданість високим принципам національного самовизначення, як вони були проголошені Вудровом Вилсоном та потверджені Демократичною Плятформою в 1956-му році. Ми повинні теж дати допомогу і можливості для тих українських втікачів, які перемогли небезпеки комуністичної поліційної держави та втекли, і зокрема для старших віком між ними. Ми мусимо подбати про позитивний духовий провід, без якого не можна б вдержати при житті прагнень до волі — як в Україні, так і в будь-якій іншій поневоленій країні. Це є першим обов'язком нашої демократії. Ми повинні день і ніч розумно і сильно, обстоювати справу волі, що є історичною місією Америки". Підписаний: Адлей Стівенсон.

Сніговії в шістьох стейтах на Заході

Шикаґо. — При кінці тижня впав грубий сніг в шістьох стейтах, які лежать в Скелястих горах і на Західній рівнині. Внаслідок сніговії припинилася була комунікація на автострадах, спізнилися залізниці, а численні автомобілі застрягли в снігах, які декуди були грубі на 15 цалів. Від сніговіїв потерпіли стейти Небраска, Колорадо, Вайомінґ, обидві Дакоти і західня частина стейту Кензо. Коло Лемару, Коло., згинув Джеймс Леберчер, направляючи перерваний бурею електричний провід. Окрема партія пошукувачів з трудом знайшла 8-річного хлопця Джеррі Сівленда, який загубився був під час сніговії. Його стан здоров'я вимагає лікування в шпиталі.

МОСКВА ВТОПИЛА В МОРІ КРОВИ ВИЗВОЛЬНИЙ ЗРИВ МАДЯРЩИНИ

8 совєтських дивізій окупували знову Мадярщину. Стріляли до всіх зустрічних на вулицях Будапешту й інших міст. — Арештували прем'єра Надя й настановили новий слухняний уряд. — Кардинал Міндсенті схоронився в американському посольстві

Відень. — У дванадцятому дні мадярської революції, після дводенного захоплення перемогою над совєтськими окупантами і слухняними йому доморослими комуністами, мадярський нарід пережив найстрашнішу *трагедію* у своїй поверх тисячолітній історії. Вісім совєтських дивізій, перекинених через Румунію, в тому сім дивізій цілком змоторизованих, вмарширували на мадярську територію, вдершись до Будапешту і всіх інших більших міст. Танки, що вривались від суботи досвіта до Будапешту, стріляли по домах і вулицях, вбиваючи всіх, хто тільки денебудь показався. Вони окружили парлямент і виарештували всіх, хто знаходився в будинку. Двох членів уряду Імре Надя, які, запрошені совєтським командуванням, поїхали до большевиків на „переговори" ніби про відтягнення з Мадярщини совєтських військ, большевики арештували. Їх підступно заманили туди, як за найгірших монгольських звичаїв з 13-го століття. Доля самого Імре Надя невідома, — є вістка, що він належав до тих мадярських парляментарів, інша вістка каже про арештування його в будинку парляменту. Останні вістки з мадярського радіо з Будапешту були навіяні розпукою і закликали Захід, зокрема Америку, до допомоги. Тому, що австро-мадярський кордон від сторони *Мадярщини обсаджено совєтськими військами*, масовий наплив втікачів перервався. Втекло понад 6.000 осіб. Багато чільних мадярів схоронились в останній хвилині в амбасаді ЗДА й деяких інших західніх країн, між ними, до посольства ЗДА, схоронився кардинал Міндсенті. Большевики зупинили були першу валку авт, що ними виїздили з Будапешту родини службовиків американської амбасади й консуляту; про долю повторної спроби тієї валки дістатись до Австрії — в Америці нічого не знали до понеділка ранку. Цей останній московський наїзд на Мадярщині переведено, за коментарем кореспондента „НИТаймсу" з Відня, „за блискавичною тактикою новітньої війни". Проголошено створення нового мадярського уряду під головуванням Яноша Кадара, нового генерального секретаря мадярської комуністичної партії. В першій точці проголошеної плятформи нового уряду говориться також про „беззастережну незалежність і повну суверенність Мадярщини", але, за коментарями преси, це фраза, яка має закрити фактичну повну підпорядкованість нового чистокомуністичного „уряду" московським большевикам. 67-річна Анна Кетлі, мадярська соціял-демократка, яка була одним із членів уряду Імре Надя та була ще на засіданні протикомуністичної Народної Ради, змогла втекти до Австрії і вже відлетіла до Ню Йорку, щоб особисто представити Об'єднаним Націям останні *події в її батьківщині*. Тіто визнав новий мадярський „уряд" Кадара, хоч висловив „жаль" з приводу акції совєтських військ у Будапешті.

АНГЛІЙЦІ Й ФРАНЦУЗИ ПЕРЕВЕЛИ ВИСАД В СУЕЗЬКОМУ ОБШИРІ

Лондон. — За офіційним французько-англійським комунікатом на єгипетській території скинено парашутні частини. Водночас повідомлено, що в суботу й неділю випливли на Середземне море транспортні кораблі з англійськими й французькими військами. В якому місці скинено парашутні частини й де переведено десант — не сказано. Водночас сказано, що надалі не буде подаватись подробиць воєнних операцій, поки вони будуть закінчені. За часописними вістками — продовжувані атаки англійського і французького летунства мають на цілі знищити, чи зробити небоєздатними єгипетські наземні війська, зосереджені біля Каїро, Александрії, Порт-Саїду, Ізмаїлю і Суезу, себто тих п'ятьох пунктів, що є ключевими позиціями для панування над Суезьким обширом. Єгипетська армія нараховує кругло 100.000 війська, в тому числі три дивізії і одну панцерну формацію. Летунське бомбардування Єгипту почалось в середу минулого тижня, зараз після відкинення Єгиптом ультиматуму Англії про передачу Англії і Франції під контролю Суезького обширу та відкликання своїх військ на 10 миль від берегів Суезького каналу. За єгипетським воєнним комунікатом, затоплено один англійський кружляк і два нищильники та пошкоджено три нищильники. Англійці нічого про це не пишуть. Єгипетське звідомлення твердить теж, що разом до неділі включно збито 87 англійських, ізраїльських і французьких літаків. Суезький канал цілком заблокований, ніякий рух по ньому не відбувається. Англія і Єгипет взаємно обвинувачують у цьому одні других.

Тим часом на ізраїльсько-єгипетському фронті бої припинилися. За офіційним ізраїльським повідомленням захоплено весь Синайський півострів. Признає це також єгипетський комунікат. Ізраїльські війська підійшли до самого Суезького каналу. Інші інформації говорять про те, що ізраїльське командування казало ізраїльським військам зупинитись на 10 миль від берегів каналу, згідно з англійським ультиматумом з минулого тижня. Ізраїльське командування дозволило закордонним кореспондентам перевести розмову з двома єгипетськими генералами, що їх взято в полон: головним командантом єгипетських збройних сил на відтинку Ґаза та командантом військ на Синайському півострові. Один із них відмовився будь-що відповідати, другий ствердив, що єгипетські війська не мали ніякої підтримки від летунства та що він навіть не жадав підкріплень, бо, мовляв, „знав ситуацію". Ізраїль має надію — пишуть газети — що інші арабські країни не вмішаються до війни.

Черчил підтримує Ідена — Ґейтскелл жадає димісії Ідена

Лондон. — Не тільки обидві великі англійські політичні партії, консервативна і соціялістична, різко різняться в підході до політики уряду Ідена на Середньому Сході, але й широке безпартійне громадянство сильно поділене в цій справі. Найкраще показалося це з одного боку в заяві Кентерберського архиєпископа Фішера з критикою політики Ідена та в резолюціях різних професійних спілок, — з другого боку в публічній заяві, яку склав колишній прем'єр Винстон Черчил. 82-річний державний муж, який все ще є членом англійської палати громад, виступив з обороною політики Ідена. Винстон Черчил підкреслив, що союз Англії з З'єдиненими Державами є і далі мусить бути основою англійської закордонної політики.

Зате поважного удару зазнав уряд Ідена через резиґнацію, яку зголосив міністер в уряді закордонних справ (насправді заступник міністра Селвайна Ллойда), Антоні Наттінґ, колишній секретар Ідена, репрезентант Англії в колишніх переговорах з Єгиптом за Суез і головний делеґат Англії в Об'єднаних Націях. У своєму листі до Ідена, Наттінґ просто заявив, що він настільки не погоджується з політикою теперішнього уряду на Сер. Сході, що не може боронити її і тому виступає з уряду. На Трафальґар сквері відбулась в неділю 4 ц. м. 20-тисячна демонстрація проти Ідена.

НЮ ЙОРК, ФИЛАДЕЛФІЯ ТА ІНШІ УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ВІДЗНАЧАЮТЬ ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

Ню Йорк. — Місцева та ряд інших українських громад традиційно відзначили впродовж минулої суботи і неділі, 3 і 4 листопада, 38-мі роковини Листопадового Зриву. Ще інші громади заповіли подібні святкування на найближчий час.

В Ню Йорку Листопадове Свято відбулось в неділю, 4-го листопада, в залі школи Вашинґтона Ірвінґа о год. 7-ій звечора. Свято влаштував місцевий Комітет Об'єднаних Організацій, Відділ УКК, що його очолює мґр. Роман Гуглевич. На програму свята, яке започатковано відспіванням американського гимну, склались виступи хору „Думка" — під дириґентурою мґра Л. Крушельницького, промова ред. Євгена Зиблікевича, картина Романа Купчинського „Листопадова Ніч" в музичному оформленні Ігоря Соневицького та у виконанні Володимира Лисняка і нарисрецитація Ярослава Гриневича „На світанку" у виконанні п-ні Ліди Крушельницької. — Свято закінчено відспіванням українського національного гимну. Дня 4 листопада в рямцях відзначення Листопадових роковин відправлено в українських церквах Филаделфії Богослуження за полеглих і пластова молодь филаделфійської Пластової Станиці влаштувала Листопадовий марш під проводом станичної О. Ґенґало, з урочистою пластовою ватрою та відповідною програмою. Увечорі цього дня в залі Горож, Клюбу заходом українських комбатантських організацій відбулася Святочна Академія з доповіддю проф. М. Савчина, виступом пластової оркестри під проводом Вол. Масюка, і сольоспівами п-ні Інни Черняхівської та Ф. Хітченка. Доповнили програму декламації У. Надраґи та Ю. Криволапа і сценки шкільної молоді під проводом Б. Мельника й О. Грималяка.

Об'єднані Нації встановили міжнародну поліцію для Середнього Сходу

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея ОН рішила вночі з неділі на понеділок 5 листопада ц. р. покликати до життя міжнародну „командну силу" ОН з обов'язком подбати за припинення боїв на Середньому Сході. Це рішення прийнято 57 голосами; ніхто не був „проти", а 18 країн, азійські, африканські й Югославія, стримались від голосування. Командантом цієї „міжнародної поліції" призначено канадійського генерала Е. Л. М. Бирнса, який є головою Перемирчої Комісії ОН на колишньому палестинському обширі. З'єдинені Держави відмовились від безпосередньої участи в отій „міжнародній поліції", не заходивши давати притоки Совєтам, які могли б домагатися й собі участи в такій міжнародній збройній силі. Американський уряд стоїть на становищі, що треба зробити все, щоб тримати здалека Москву від середньо-східніх справ. Зате Америка дасть такій міжнародній збройній силі матеріяльну допомогу, до якої мабуть належатимуть також літаки, кораблі й виряд. Генеральний секретар Гаммершилд повідомив, що Канада, Колюмбія, Нова Зеляндія і Норвеґія готові дати свої військові частини до диспозиції Об'єднаних Націй для місії на Середньому Сході. Азійські й африканські держави поставились неохоче до цього пляну, лякаючись, що в практичному наслідку, така збройна сила ОН підтримає вирішення, яке буде кориснішe для Ізраїлю, аніж для арабських країн. На тому самому засіданні Об'єднаних Націй представник Ізраїлю заявив, що Ізраїль вважає існуюче від 1949 року перемир'я надалі необов'язуючим, бо воно, мовляв „втратило всяке значення". Тому Ізраїль відмовився співпрацювати з Перемирчою комісією Об'єднаних Націй. В руках ген. секретаря Гаммершилда лежить дальше реалізування „міжнародної поліції" та її практичне застосування.

В СВІТІ

● **В Індії** переведено новий адміністраційний поділ. 29 провінцій зреорганізовано на 15 стейтів і 6 територій. Всупереч бажанню прем'єра Неру, індійський парлямент прийняв принцип, щоб кордони провінцій охоплювали окремі мовні області. Неру вважає, що це перешкодить повній державній інтеґрації населення, яке й надалі зберігатиме вузький мовно-обласний патріотизм.

● **Совєтський віце-прем'єр** Мікоян, який з ще одним членом кремлівської кліки, Сусловим, мав прибути в перших днях листопада з „куртуазійними відвідинами" до Беоґраду, відклав ці відвідини, з огляду на неприємні розмови, що їх треба вести з Тітом про ролю совєтських танків на Мадярщині і шантаж, що його стосував Хрущов у Варшаві.

● **В дні других роковин** революції в Альжирі було в тій північно-африканській країні 500,000 французького війська, 108,000 французьких вояків було в той час у Марокко і 45,000 в Тунісії. Атмосфера в цих колишніх колоніях дуже наелектризована у зв'язку з виступом Франції проти Єгипту, але французький уряд сподівається, що коли з політичного овиду в Єгипті зникне Нассер, то й ситуація в Північній Африці покращає і можна буде з тубільцями договоритись.

● **В Англії** проведено підготову до проголошення раціоналізації ґазоліни. Якщо Суезький канал внаслідок теперішніх подій довший час буде замкнений для корабельного руху, або, якщо араби в Ливані і Сирії пошкодять нафтопроводи, то в усій Західній Европі, особливо ж в Англії, може забракнути нафти. Зах. Европа спроваджує тепер з Середнього Сходу по 2 мільйони бочок нафти денно. Американські фахівці твердять, що Англія має лише запасів нафти на місяць.

● **Новим прем'єром федерації** Родезії і Нясаленду в Південній Африці призначено дотеперішнього прем'єра Роя Веленски, колишнього боксера і залізничника. Ця федерація існує три роки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЩІЛИНИ В ЗАХІДНЬОМУ ФРОНТІ

Серед маси коментарів, що вже появились і появляються на тему останніх подій на Середньому Сході, можна було вичитати й заввагу, що ані напад Ізраїлю на Єгипет, ані збройна інтервенція Англії і Франції в Суезькому обширі не мають такого далекосяжного політичного значення, як факт, що між З'єдиненими Державами, з одного боку, і Англією та Францією, з другого, виявилась розбіжність в їх середньо-східній політиці. Проте, водночас можна почути голоси, до яких, між іншим, приєднався і американський амбасадор Вінтроп Алдріч в Лондоні, які кажуть, що, хоч виявлена незгода всередині трьох найближчих західніх союзників є безумовно жалюгідною подією, бо послаблює моральний авторитет всього вільного світу і дає в руки Москви знамениті пропаґандивні гасла, проте насправді теперішня незгода має характер епізодичний. Вона зв'язана, мовляв, тільки з цією одною конкретною справою, та в принципі західній фронт, репрезентований НАТО, залишається стійкий і надалі.

Суперечність двох наведених голосів характеристична для суперечности предрізних аспектів ізраїльсько-арабського та англо-франко-єгипетського спорів. Щілина в західньому фронті не проявилася б так яскраво і не стала б такою сенсацією в усьому світі, коли б не нещасний форум Ради Безпеки Об'єднаних Націй з його голосуванням у минулий вівторок. Вперше від часу існування Об'єднаних Націй Англія заклала „вето", а до неї прилучилась Франція, і таким чином ці дві західні демократичні держави вперше дали посередньо певну моральну згоду на попередні „вета", що їх проголошував Совєтський Союз, паралізуючи полагодження першорядних міжнародних справ. Мало того, Англія і Франція перед цілим світом опротестували внесок, зголошений їх найближчим союзником, З'єдиненими Державами. Вони вманеврували З'єдинені Держави в таку ситуацію, в якій ЗДА опинились на одній лінії з СССР. Правда, це не дискредитує Америки, коли пригадати, що в тій замотаній ситуації і совєтський делеґат опинився в такій ситуації, що мусів погодитись на пропозицію національ-китайського делеґата і відповідно змодифікувати свою власну резолюцію, дармащо для СССР „нема" Національного Китаю в ОН. Коли президент З'єдинених Держав у промові до американського народу, отже й до всього світу, стверджує, що Англія і Франція, найближчі і найкращі союзники ЗДА, зробили „помилку", а прем'єр Великої Британії у промові перед парляментом ствердив, що, „на жаль", англійський уряд „не міг прихилитись до (мирового) заклику президента ЗДА", — то це дуже прикрі факти.

Проте, ці факти ще далеко не означають катастрофи. Різниці у підході західніх союзників в різних справах бували вже не раз, і то в справах не менше важливих, як Суезький канал. Пригадаймо визнання Англією комуністичного режиму в Китаї, коли комуністичний китайський уряд мав (і все ще має) найгостріший спір з Америкою і властиво з усім вільним світом, як наявний агресор. Пригадаймо обминання Англією всілякими дорогами спільної постанови держав НАТО про заборону вивозити стратегічні товари до комуністичних країн. Пригадаймо запрошення Іденом на візиту до Лондону Булґаніна і Хрущова під час минулорічної Женевської конференції, безпосередньо після того, як Айзенгавер дипломатично промовчав недвозначне запрошування себе з приїздом до Москви названими большевицькими вожаками і Жуковим. Англія рішуче запротестувала проти пляну Америки спільно інтервеніювати в Індо-Китаї під час трагічної облоги Дієнбієнфу. Англія і Франція наробили крику, коли виринула в Америці ідея про бльокаду берегів червоного Китаю. Англійський уряд вперто не слухав порад Вашинґтону в справі замирення з кипрськими греками, а Франція не слухала порад у справі своєї політики в Північній Африці.

Непорозуміння були й будуть, бо інтереси кожної держави різні. Державний секретар Доллес одверто признав, що Суезький канал для американської економіки не має великого значення, а для англійської є справою життя і смерти.

І тому мирові зусилля Америки не вдалися. Але не штука критикувати сьогодні Америку за цю невдачу. Яку іншу політику треба було вести і що інше можна робити тепер, як не те, що заповів Айзенгавер? Англія, — пишуть передові лондонські часописи, — взяла на себе „риск невдоволення Америки". А який риск мала брати на себе Америка, коли б була пішла по лінії англо-французьких бажань? Сварня з Америкою стала ціною, яку платять Англія і Франція за перспективу повалення режиму Нассера, розв'язання проблеми Суезького каналу та укладення мирового договору між Ізраїлем і Єгиптом. Правда, це ще питання, чи їм вдасться осягнути ті цілі, але вони „заризикували". Якою ціною мала Америка окупити єдиний фронт Заходу в цій скомплікованій справі?! Англійські і французькі низи, які, як кожні низи, керуються настроями, не цікавляться такими запитами. Але, судячи з голосів поважної західньої преси, англійські і французькі політичні верхи свідомі того, що НАТО не сміє послабитись, бо щойно тоді це було б катастрофою вільного світу. І тому можна сподіватись, що теперішня щілина в західньому фронті буде тільки епізодом з історії післявоєнного змагу між вільним і комуністичним світами.

ЩЕ ПРО НАВЧАННЯ РІДНОЇ МОВИ

В статті „Одна — чи дві мови", надрукованій у „Свободі" з 18 жовтня ц. р. обговорено уведення в більшості американських шкіл системи навчання двох мов і з'ясовано користі, що їх дає ця система не тільки для американської держави, але і для окремих національних груп у ЗДА.

Порушену тоді проблему варто поширити, прикладом того, як ставляться до навчання другої, значить польської, крім англійської, мови провідні польські кола у ЗД-Америки. Поляки трактують цю справу не тільки як корисну з різних поглядів для американців польського походження, але ставлять потребу вчення крім англійської ще й польської мови у моральну площину, як обов'язок американського громадянина польського походження. До цієї справи вертаються безупину на сторінках польських часописів і журналів польські педагоги і журналісти, даючи відповідь на питання родженої тут польської молоді, чому вона має вчитися по-польськи, коли їй цілком добре могла б вистачити англійська мова і знання американської культури.

Висловився в цій справі дуже вичерпно на сторінках одного з польських часописів відомий польський діяч священик д-р Б. Ясінський. Він з'ясував проблему просто і недвозначно: якщо хтось хоче бути корисним громадянином З'єдинених Держав Америки, якщо хтось хоче віддячити Америці за все те, що вона дала і дає іміґрантам польського походження, то він мусить збагатити Америку скарбами культури і знання свого народу. А щоб це могти вчинити, кожен поляк мусить вміти не тільки говорити по-польськи, але і знати добре історію Польщі, її культуру і досягнення. Вивчення польської мови є ключем до відкриття скарбів і цінностей культури, що ними можна збагатити і Америку і людство. Американці не шанують і не цінять людей, що несвідомі своїх національних традицій, що не знають, звідки вони вийшли, і хто вони такі. Дорівняти американцям може тільки той, хто ставить себе нарівні з ними — продовжувачами великої англійської культури і носіями традицій вже нової американської культури, зложеної з різних первнів й елементів. Чим більше вартісних елементів зможуть дати Америці представники тієї чи іншої національної групи, тим багатшою буде американська культура і тим більшою зможе бути моральна і матеріяльна допомога Америки для країн, з яких вони вийшли. Зберігаючи рідну мову і рідні національні традиції, вивчаючи свою культуру й ознайомлюючи з нею американців, члени тієї чи іншої національної групи у ЗДА працюють для розвитку і розцвіту американської культури і цивілізації. Занедбуючи їх, легковажачи або й забуваючи, вони стають неповновартісними американськими громадянами, відірваними від життєдайних коренів людьми, які не потрапили добре закоренитися і розвинутися на новій землі, в новому середовищі. Тому — вивчаючи англійську мову, треба зберігати і культивувати свою власну, бо вона буде завжди й усюди ключем, що допоможе іміґрантам не тільки відкрити Америку, але й Америці відкрити і шанувати країну їхнього походження.

На неґативну сторінку занедбування рідної мови, звернув увагу д-р Василь Луців у своїй доповіді, виголошеній під час першої науково-методичної конференції Об'єднання Українських Педагогів, що відбулася в днях 1-2 вересня ц. р. в Канаді. Він ствердив, що „діти батьків неанглійців, уживаючи виключно англійської мови, доходять до цілковитої атрофії (завмертя) національних почувань, що веде до духового дуалізму а то й національного ренеґатства. Таке ренеґатство дитини проявляється в тому, що вона захоплюється чужими божками, відчуває свою і нації своєї меншовартість, а то й погорджує і висміває національні цінності, ідеали та мову". До цих слів можна додати ще й те, що такі люди, занехавши своє і відрікшися рідної мови й рідних традицій, не шанують потому і набутої ними чи їхніми дітьми нової мови і дуже часто стають різними інтернаціоналістами, задивленими в чужі і ворожі для Америки чи Канади сили і напрямки.

Згаданий доповідач закінчив свої міркування такими конкретними висновками чи дезидератами: 1) українські батьки спершу, заки дитина піде в державну — англомовну школу, доложать усіх зусиль, щоб навчити дитину рідної мови; 2) подбають про відповідну розвагу для дітей у тому віці, як теж про відповідне оточення — найкраще в українських дитячих садках; 3) у вечірніх рідних школах і дома по науці припильнують і подбають, щоб діти говорили виключно українською мовою, роблячи це тактовно без натиску і сварки.

У зв'язку з цим — що треба пригадувати завжди й безупину — батьки повинні подбати про живе українське слово для своїх дітей, про відповідні книжки і журнали. Дуже допоміжним у цьому може стати дитячий журнал „Веселка", редаґований найкращими письменниками і педагогічними силами, багато ілюстрований і з багатим виховним та патріотичним змістом.

Мілена Рудницька

ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТЯГЛОСТИ ПОКОЛІНЬ

Відома річ, що перше покоління поселенців має своєрідну, дуже складну проблематику. Не маємо наміру нагадувати тут такі питання, як труднощі пристосування до нового середовища, справу двох патріотизмів і зв'язані з цим душевні ускладнення. На цю тему існує багата соціологічна література, знають ці справи й лікарі із своєї практики, бо новий поселенець є часто людиною з роздвоєною душею, „спліт персонелеті", як каже медицина.

Хочемо звернути увагу на один аспект проблеми нових поселенців, особливо важливий і для них самих і з громадсько-національного погляду. Разом з виходом людини на еміґрацію уривається немов тяглість ґенерації. Бо тільки ті люди, життя яких проходить на рідній землі, яким судилося вмерти в країні, де жили споконвіку їхні предки, сплітаються з своїми батьками й дітьми у безперервний ланцюг поколінь. Коли ж людина, з тих чи інших причин, покидає батьківщину й напинає намет на чужині, на ній немов кінчається родинна лінія. Іміґрант — це вже тільки відірване кільце, чи точніше: останнє кільце розірваного ланцюга. Одиниця є не тільки нащадком біологічної і духової спадщини своїх предків, але й продуктом природи, серед якої вона живе, продуктом виховання і суспільних обставин, коротко кажучи, свого оточення в найширшому значенні цього слова. Тому діти іміґранта, що виростають в іншому світі і є виставлені на постійний вплив зовсім інших чинників, як ті, що формували його батьків і дідів, не є вже продовженням того самого родинного пня. Вони, немов деревце, перещеплене в інше підсоння, дають початок новій породі генеалогічного дерева.

Отже, не диво, що перше покоління переселенців старається всіма засобами зберегти винесені з батьківщини духові цінності і передати їх своїм дітям, щоб таким чином затримати зв'язок між обома кінцями перерваного родинного ланцюга. Коли ж з рідної землі виходять великі групи людей, тоді їхні намагання плекати в країні нового поселення національну культуру й посіяти в душі дітей почуття приналежности до далекої вітчизни їх батьків стає одним з основних завдань національної спільноти на чужині.

Українським громадянам, що поселились у вільному світі, ці проблеми — не новина. З подиву гідним завзяттям вони зберігають прадідівську віру й обряд, національні традиції і звичаї, організаційні форми громадського життя і своєрідну атмосферу української родини. І головне: вони ведуть геройську боротьбу за національне обличчя своїх дітей. Але чи не варто б додати ще один засіб до арсеналу зброї, що нею послуговується наша національна спільнота в розсіянні для збереження своєї національної спадщини? Хочемо піддати нашим громадянам під розвагу одну справу, що може мати першорядне значення для затримання тяглости поколінь. Скажемо коротко: шановні земляки, спишіть для ваших дітей і внуків історію вашої родини!

Громадсько - національний аспект цієї справи загальнозрозумілий. Історія родів — це частина історії народу. Скільки то наших родин, внаслідок останньої світової війни, виїхали з краю поголовно — так, що на рідних землях ні сліду з них не залишилося. І ніхто цих слідів там ніколи не розшукає, наступства поколінь зреконструювати не буде всилі, бо ж метрикальні книги і всі родинні пам'ятки зруйновані дощенту. Коли не зроблять цього поселенці першого покоління, що живуть у вільному світі, пам'ять таких родів пропаде назавжди.

Як же важливо закріпити для тут народжених і тут вихованих українських дітей, хто вони і чиїх батьків діти! Як важливо записати кожну подробицю, яка свідчитиме, що коріння їхнього роду — там, на незнаній їм Україні! Переможні впливи довкільного світу вдираються в молоді душі десятками шляхів. Школа й товариші забав, радіо і кіно, чужа книжка і преса, спорт і вулиця — все це день у день, рік за роком формує наших дітей. Те, що вони чують від батьків про Україну, таке нереальне, непов'язане з дійсністю, таке невловиме, порівнюючи з силою безпосередніх спостережень. Згодом чекає їх військова служба, візьме їх у полон професійне життя, може подружжя зв'яже їх з дружиною іншої національности... Що залишиться в їх свідомості з цілої української спадщини, коли й батьків уже не стане? Нове покоління вросте в тутешній ґрунт, зв'яжеться з ним усіма своїми життьовими інтересами і, опріч прізвища, не знатиме нічого про минуле свого роду.

Виховне значення родинної історії для молодих поколінь може бути величезне. Хто зна, чи така родинна хроніка, коли попаде колись у руки юнака чи дівчини, не прокине в них зацікавлення країною, звідки виводиться їх рід... Хто зна, чи вона не роздує іскру прив'язання, що тліє під попелом, в ясне полум'я любови до України... Конкретні відомості з минулого батьків, дідів, прадідів, спогади про людей їхньої крови, назви місцевостей, де ці люди народилися і померли, конкретні факти з їх життя наближать тут вихованому поколінню те, що для нас рідне й дороге.

Не треба бути письменником чи журналістом, щоб написати таку історію свого роду. Подайтеся думкою назад, як далеко можете сягнути вашою пам'яттю. Запишіть усе, що вам відомо про ваших предків, також тих, яких ви самі не знали, чи не пам'ятаєте, але про яких чули в дитинстві від ваших батьків. Запишіть їм імена, приблизні дати народження і смерти, місцевості, де проходило їх життя, їхні заняття, з ким вони були одружені, які в них були діти, важливіші події з їх життя. Ідіть далі поколінням за поколінням. В міру того, як будете посуватися вперед, ваші інформації будуть щораз докладніші. Коли дійдете до ваших батьків і спогадів з вашого дитинства, скупі відомості перетворяться в живу розповідь. Запишіть обов'язково, коли й серед яких обставин ви покинули рідні землі. Не забудьте згадати про тих родичів, що згинули в боротьбі за волю або як жертви ворожого терору. Запишіть докладно, хто з вашої родини залишився в Україні. Зайва річ казати, що треба списати історію двох родин: батьківської і материнської лінії.

Збережіть для ваших дітей усі родинні пам'ятки: метрики, шкільні свідоцтва та інші документи, родинні фота (з підписом осіб і дат) тощо. Створіть своєрідний родинний архів і переховуйте його в окремій скриньці. Може цей архів буде найціннішою спадщиною, яку залишите вашим дітям і внукам. Якщо вмієте рисувати, нарисуйте генеалогічне дерево вашої родини. До речі, рисування генеалогічних дерев українських родин могло б стати джерелом заробітків для наших графіків.

Дозволимо собі дати вам ще одну пораду: не відкладайте цієї справи на пізніше. Поперше тому, що з роками спогади затираються в пам'яті. Подруге, щоб не було запізно...

Користь з вашої праці буде ще й та, що самі знайдете в ній велику приємність. Якщо, пишучи історію вашої родини, поплачете над дорогими вам, уже неживими особами та над своїм власним дитинством і молодістю, такими неподібними до дійсности, що вас оточує, будуть це сльози, від яких людині стає легше на серці.

Читайте щоденник „Свободу"

ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ АБН В СПРАВІ МАДЯРЩИНИ

Мюнхен, Німеччина. — В час, коли західні радіостанції подають вістки з трагічного поля бою „повстанці ще держаться, Росія вислала свої дивізії, щоб здушити народню революцію", АБН (Антибольшевицький Бльок Народів) скликав пресову конференцію, щоб підтримати Апель Визвольного Уряду Мадярщини до західнього світу.

Конференція відбулася 26 жовтня о год. 3-ій після полудня у Мюнхені в залі Дойчес Театер. Мимо того, що останніми часами західньо-европейська преса не виказувала більшого заінтересування проблемами поневолених народів і майже абсентувалася на пресових конференціях, влаштовуваних представництвами поневолених народів, тим разом появилися на конференцію представники аґенцій, представники місцевої німецької преси та багато представників преси німецьких втікачів.

На конференцію АБН приїхав із Австрії мадярський представник ген. Зако, який і відчитав заяву Мадярської Визвольної Ради на еміґрації:

„Повстання, що так несподівано вибухло в нашій батьківщині, є найновішим і найважнішим в ланці цілого ряду революцій, які проходять за залізною заслоною проти терористичного режиму. Це є найкращим доказом того, що Мадярщина на протязі тих довгих років поневолення, терору, морального і матеріяльного винищування, внутрішньо не зламана. Вона сьогодні з цілою рішучістю виступила проти всякої форми комунізму у цілій його політичній, господарській і соціяльній системі. Мадярщина і сьогодні є вірним визнавцем християнської ідеології. За свободу Мадярщини, за добро мадярського народу молодь, робітники, селяни, вояки і далі готові нести геройчні жертви і далі готові припечатувати визвольну боротьбу своєю кров'ю... Хоча при помочі совєтської зброї повстання може бути здавлене, але кров не буде намарно пролита. Жертви будуть свідчити про те, що мадярський нарід ніколи не погодиться з наложеними кайданами... Ми прохаємо Об'єднані Нації про скору інтервенцію в захист прав людини і свободи. Те, що діється в Мадярщині, це брутальне потоптання елементарних прав людини!

Ми кличемо цілий вільний світ прийти на допомогу мадярському народові в його боротьбі за свободу!"

[illegible]сали: ген.-майор А[illegible] ген. полк. Фе[illegible] фон Кісбарнак, ген[illegible]Е. фон Юсти, фел[illegible]ерцгерцог Йосиф.

Ви[illegible] АБН відносно найно[illegible]дій в Польщі і Мадяр[illegible]дчитав д-р Д. Вальч[illegible]олгарський міністер, [illegible]оводив пресовою ко[illegible]ією.

Після [illegible]ей на запити, що пост[illegible]х журналісти, слово ма[illegible]тецько — гол. АБН. Він [illegible]дав пресі, що ніхто інш[illegible] представники цієї ж пре[illegible]тійно говорили з нагод[illegible]их конференцій „от [illegible] так вибухло повстанн[illegible]алізною заслоною, то то[illegible]хід міг би прийти з допомо[illegible]". Повстання в найбільшому розгарі, отже Захід має нагоду здійснити обіцянку.

Чисельно зібрані представники мадярської еміґрації вдячні були, зокрема, українцям за гарячу піддержку.

Д-р Вальчев у заключнім слові звернувся з апелем до приявних представників преси, щоб хоча тим разом дали належне місце на сторінках своєї преси для голосу тих, що ідейно і кровно зв'язані з тими, які приносять в жертву своє життя за залізною заслоною. „Дозвольте нам сказати своє слово. Ми не домагаємося зараз визнання, ми домагаємося сказати наше становище до всіх тих подій". В часі його слова приніс кур'єр вістку, що баварське радіо подало, що повстанці захопили ще одну стацію, що кличуть Захід на допомогу.

Ще довго сиділи в залі представники поневолених народів, хоча конференція вже була закрита, хоча представники преси розійшлися, наче б так в гурті, разом, була більша сила, більша надія!

М.

І. Світ

УКРАЇНА НА СОВЄТСЬКИХ ПОШТОВИХ МАРКАХ

В СССР видано кілька нових марок з українською тематикою. Зокрема, 27 серпня пошта в Москві оголосила про випуск марки з нагоди століття Іваня Франка, на якій видрукувано портрет письменника та фігури селянина і робітника-каменяра. Франкові слова на марці подано в перекладі на московську мову: „За нами придет новая жизнь, счастье новое миру".

Взагалі на марках СССР ніколи не було написів в іншій, аніж московська мові.

У цей самий день видано іншу марку ціною в 40 коп. в пам'ять Лесі Українки з датами: 1871-1913. Малюнок цієї марки зроблений російським малярем Чернишовим, який робив також і малюнок марки Франка, бо, мабуть, не знайшлося для цього українських малярів.

Рівночасно видано дві марки в кольорах, присвячені І. Рєпіну, з його популярними картинами: „Волзькі бурлаки" та „Запорозькі козаки", але в бюлетені, що його розіслала Московська філятелістична аґенція, в англійському тексті зазначено „Zaporoje kazaks", через що американський читач не знатиме, чи це є козаки, чи казахи, хоч англійська мова ці слова точно розрізняє.

У безконечних серіях марок, виданих на протязі 30 років у Совєтському Союзі, Україна має дуже обмежену кількість, та й то з написами в російській мові:

В серії національностей СССР з 1933 р. є велика марка „Українці".

В 1939 р. видано три марки з нагоди 125-ліття Т. Шевченка.

В 1940 р. серія марок в пам'ять окупації Західньої України.

В серії, присвяченій Московській сільсько-господарській виставці, є одна марка українського павільйону.

В серії гербів різних республік є герб „Української ССР", але його трудно відрізнити від інших, бо всі вони між собою дуже подібні.

В 1947 р. в серії марок, присвячених промисловості, є марки з заводами Харкова та Макіївки, але без зазначення, що це — Україна.

В 1948 р. видано марку з малюнком київського будинку уряду УССР, з нагоди 30-ліття створення т. зв. „українського" уряду.

В 1949 р. видано дві марки в пам'ять „воззєднання" Західньої України та Білоруси з Росією.

В 1951 р. в серії марок, присвячених російським ученим та діячам, є портрет М. Миклухи-Маклая.

В серії „канальській" 1951 року є марка з мапою та видом Кахівського каналу.

В 1952 р. видано марку в в честь М. Гоголя з його портретом та „украинским крестьянином".

За останні 30 років в СССР випущено понад тисячу різних марок з портретами, краєвидами або картинами. Абсолютна більшість їх — похвала Москві, російським письменникам та діячам (Ленін, Горький, Маяковський та ін.).

Д-р К. Т.

БОРОТЬБА ЗА УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ЛЬВОВІ

(4)

На філософічному факультеті вело семінари і викладало до 30 професорів: проф. д-р К. Студинський, ще австрійський професор університету у Львові; д-р Ст. Балей, пізніше професор університету у Варшаві; д-р Мирон Кордуба, історик (про нього ближче згадано вже при деканаті); д-р Б. Барвінський, довголітній секретар університетської бібліотеки у Львові, історик-дослідник; д-р І. Брик, довголітній секретар, а потім голова Т-ва „Просвіта" у Львові, багато праць наукових з ділянки славістики і т. д.; д-р Л. Білецький, наддніпрянець, дослідник нового українського письменства, пізніше професор університету в Празі; д-р М. Возняк, історик українського письменства, науковий дослідник і критик; проф. М. Галущинський, тоді голова Т-ва „Просвіти", віце-маршалок польського сенату у Варшаві; д-р Я. Гординський, знавець української народної словесности і дослідник української літератури; д-р Ю. Гірняк, хемік, автор праць з тої ділянки в Записках НТШ; д-р І. Зілинський, діялектолог, пізніше професор університету в Кракові; о. д-р Сп. Кархут, клясичний філолог, автор наукових праць з Записках НТШ; д-р Ф. Колесса, знавець української словесности, нар. дослідник української мелодики, написав велику працю про українські „Думи", автор-музик „Вулиці"; д-р І. Крип'якевич, історик, автор Історії України, знавець Козаччини, Переяславської угоди і т. д.; д-р В. Кучер, з молодших математиків; д-р М. Чайковський, здібний математик, зліквідований в Совєтах; д-р В. Левицький, фізик, автор підручника фізики, б. голова НТШ у Львові; д-р Р. Цегельський, фізик, праці в Записках НТШ; д-р Ю. Полянський, географ, геолог і археолог; д-р І. Раковський, антрополог, зоолог, природник, потім голова НТШ; д-р Ю. Рудницький, письменник, знавець німецької літератури; д-р Іляр. Свєнціцький, ще за Австрії доцент університету в Львові; д-р А. Генсьорський, доцент Петербурзького університету, знавець рос. літератури і мови; д-р О. Макарушка, клясичний філолог, автор праць в Зап. НТШ; проф. П. Лушпінський, германіст, автор праць в Записках НТШ; проф. Ю. Роздольський, знавець української народної словесности; д-р Ол. Тисовський, природознавець (ботаніка, мінералогія, зоологія); проф. П. Холодний, (з Києва), хемік і великий мистець.

На факультеті права і політичних наук викладали: д-р Верґановський, доцент ще за часів Австрії, цив. процедура, екзамінатор юристів при судовім іспиті по-українськи у Львові; д-р В. Охримович, адвокат, кількакратний редактор „Діла" у Львові, автор праць в Зап. НТШ; д-р Р. Ковшевич, апел. суддя, теорія і карне право, автор праць в Записках НТШ; д-р М. Левицький, карна процедура, праці в Зап. НТШ; д-р М. Глушкевич, знавець рос. права і екзамінатор при адвокатських іспитах; д-р Я. Олесницький, адвокат, міжн. право, кол. посол УНР в Англії, посол до сойму; д-р Олександер Надраґа, адвокат, карне право; д-р О. Марітчак, адвокат, міжнародне право, заприсяжений перекладач франц. мови; д-р Е. Давидяк, адвокат, теорія права, ост. ректор університету; д-р Ю. Лецій, адвокат, теоретик цив. і кар. права, підготов. до адв. іспитів; д-р Ст. Баран, адвокат, два факультети Відень-Львів, три роки економ. наук в Берліні скінчив адміністраційно-самоуправне право, посол Української Парляментарної Репрезентації, автор статтей в Зап. НТШ, журналіст і т. д.; Володимир Децикевич, кол. віценамісник Галичини з австрійських часів, у Львові (сенатор УПР у Варшаві), адміністраційне право; Петро Сосенко, знавець податкового права; проф. Йоаникій Шимонович, наддніпрянець, політична економія; д-р М. Чубатий, проф. Богосл. Акад., історія українського права; д-р І. Кміцикевич, апель. суддя, учив право, екзамінатор за австрійських часів юристів при судових іспитах; д-р Ст. Старосольський, апель. суддя, цив. і карне право; о. д-р В. Лаба, професор Богослов. Академії, церковне право; д-р В. Рев'юк, член кр. виділу, адм.-самоуправне право, фінансове; проф. М. Русин, скарбовість; проф. М. Корчинський, наддніпрянець, кооперативне право; д-р Ів. Куровець, лікар, судова медицина.

На медичному факультеті викладало понад 10 лікарів під проводом віцеректора, а по резиґнації д-ра В. Щурата ректора д-ра Мар'яна Панчишина, на весь край славного лікаря-анатоміста і автора різних праць в Зап. НТШ та декана біолога і бактеріолога лікаря д-ра Максима Музики. Окуліст д-р Л. Макси-

(Закінчення на стор. 4-гій)

Володимир Барагура

МИНУЛЕ, ТЕПЕРІШНЄ Й МАЙБУТНЄ „ВЕСЕЛКИ"

(6)

Малі читачі й „Веселка"

Уже перше число „Веселки" діти сприйняли дуже прихильно. Редакція отримала багато листів від малих читачів, в яких вони висловлюють свою радість з приводу появи журналу, діляться з Редакцією своїми зауваженнями, подають свої проєкти, побажання. Це листування триває й досі, деякі з тих листів були вже друковані в „Свободі", інші друкуються тепер, під час кампанії на пресовий фонд.

Діти доказують своє прихильне становище до журналу також ділом — багато з них посилають на пресовий фонд „Веселки" свої дрібні ощадності, інші відмовляють собі різних приємностей (кіна, солодощів, морозива), ще інші резиґнують з різних вигід (нпр., замість їхати автобусом, ідуть пішки до школи), щоб заощаджені таким способом гроші вислати на потреби журналу.

Несподівано жива й позитивна реакція дітвори на „Веселку" свідчить не лише про те, як дуже такий журнал потрібний, не лише про те, що згуртовані довкола нього люди відчули потреби дітвори, але й стверджує факти куди важливіші — високу моральну вартість, високий ступінь національної свідомости та велику громадську виробленість нашого наймолодшого покоління. А треба зважити, що ці діти не бачили землі своїх батьків і знають про неї тільки з оповідань та з лектури.

На позитивні спонуки діти зареаґували відразу позитивно. Така громадсько - національна й маральна постава дітей, про яких різні песимісти твердять, що вони пропащі для нашої спільноти, дає нам підстави сміливо, з вірою та надією дивитися в майбутнє.

Листи дітей показують сильно розвинене критичне чуття і серйозну поставу їх авторів до життьових фактів і явищ. Кілька сотень дитячих листів — а скільки цінних думок, щирих почувань, глибокої віри, творчого пориву! Ніяка психологічна студія не внесе стільки до духової характеристики сьогоднішнього наймолодшого українського покоління, як ці листи, писані невправною дитячою рукою, але надхнені чистою дитячою душею. Коли інші діти пропадають під руйнуючим впливом вулиці, українська дитина в листах до „Веселки" виставила собі прекрасне свідоцтво найцінніших моральних вартостей.

У ставленні дітей до „Веселки", як видно з їхніх листів, можна зауважити три розвоєві фази: 1) пасивне сприймання (вдоволення з появи журналу та ствердження, який матеріял подобається), 2) критичне ставлення (діти згодом роблять оцінку матеріялів і цілости числа за своїми критеріями, подають свої критичні зауваження та ставлять вимоги), 3) активна участь у праці журналу (діти починають творчо співпрацювати, присилають свої загадки, розваговий матеріял, оповідання, вірші, композиції, малюнки). З дітей - співробітників „Веселки" треба назвати: Головата Марта, Мазурок Мирослава, Гринишин Тетяна — вірші, Шуль Андрійко, оповідання, Зелінська Христина, Головчак Христина, Шлапак Оля — ілюстрації, Гринишин Тетяна, О. Н. — музичні композиції. Загадки й розваговий матеріял вмістили — Анна Жарська, Христина Еліящевська, Рома Звонок.

Старші діти бажають якнайбільше матеріялів історичних, біографічних, пригодницьких, відкривчих, фантастичних, природничих, популярно-наукових, вони сприймають і тяжчі матеріяли в складнішому оформленні. Молодші діти просять казок, веселих оповідань і віршів, оповідань з життя тварин. Якщо йде про історичні речі з нашого минулого, то старші й молодші діти воліють козацьку добу від княжої. Можливо, це тому, що козацька доба часово ближча, живіша, барвніша, дає змогу робити аналогії (козаки, уходники-піонери), а від княжої доби віє холодом віків. Великими симпатіями дітей втішаються матеріяли з визвольних змагань і УПА.

Росте майбутнє нашого народу по цей бік залізної заслони і перед громадянством ставить свої бажання й потреби. Одна з них — мати свій добре оформлений, кольоровий журнал. Чи громадянство відмовиться сповнити їх?

(Далі буде)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Гемтремк, Міш.

Відділ УККА в Гемтремк при праці.

Вже від десяти літ на терені маленької міської громади Гемтремк працює Відділ УККА. Відділ цей проявляє велику живучість, а своєю діяльністю та вислідами проробленої праці не вільки що дорівнює, але навіть і перевищує до деякої міри великі відділи.

Велитенську частину праці проблено на зовнішньому відтинку, стараючись ім'я України довести до найширших кругів американського суспільства.

Відділ вдержує живі зв'язки з місцевими конґресменами та сенаторами, які зі свого боку актуалізують українську справу на терені Конґресу. На цьому місці варто згадати місцевого конґресмена Т. Макровіча, який в біжучому році вніс до конґресових протоколів резолюції про переслідування українських церков під большевиками та про героїчну боротьбу і смерть 500 українських жінок в концлаґері Караґанда, розторощених большевицькими танками. Все це зроблено за старанням Відділу УККА в Гемтремк, про що свідчать відповіді згаданого конґресмена на вислані листи з долученими копіями Конґресових протоколів.

Управа Відділу УККА вдержує також контакт з управою міста Гемтремк. В біжучому році мейор міста Гемтремк проголосив день 22 січня Українським Днем та видав з цієї нагоди відповідну проклямацію. Відділ включився теж в акцію по збиранні фондів на місцеву бібліотеку, що причинилось до розбудови укр. відділу при цій бібліотеці.

Відділ завжди включався в загальнополітичні українські акції. Згадати б протестаційні демонстрації з нагоди приїзду до Дітройту совєтської „хліборобської" делеґації, в якій члени нашого Відділу були чисельно заступлені.

Відділ старається підтримувати всякі українські акції і поза Дітройтом. До останніх з них належить підчеркнути нашу участь на виставці при університеті в Ленсінґ, Міш., де члени нашого Відділу своєю активною участю, фінансовою допомогою та відповідними експонатами причинились до пропаґування української культури серед чужинецького студентства.

На внутрішньо-українському терені члени нашого Відділу стараються причинитись до успіху всіх українських акцій та до наладнання якнайкращих взаємин зі всіма українськими угрупуваннями.

Члени нашого Відділу в великій мірі причинились до заснування катедри українознавства при вейнському університеті. Відділ був першим, що влаштував з цієї нагоди спеціяльну імпрезу та перевів збірку фондів на цю шляхетну ціль.

Велику увагу присвячує наш Відділ і допомоговій акції. Сюди входять як збірки так і імпрези, з яких дохід повністю призначений на допомогу залишенцям. Щороку улаштовує Відділ розвагову імпрезу в День Подяки. Таку імпрезу заплянованo і в цьому році; заноситься на повний успіх, бо це буде виступ молодих талантів нашого міста.

Не забув наш Відділ і про так важливий культурний осередок, як НТШ в Сарсель, Франція, куди вислано цього року $258.00, призначених на видання Енциклопедії Українознавства та піддержку наукового осередку. Одержані листи щирої подяки від Наукового Товариства ім. Шевченка свідчать про належне виявлення прихильности та розуміння ваги наукової праці для загально української справи зі сторони Відділу УККА в Гемтремк.

Не відстає наш Відділ також і в акції по збиранні Національного Датку. Акцію цю веде Відділ кожного року з допомогою цілої низки збірщиків та проводить її з повним успіхом. Цьогорічна збіркова акція вже почалась і вказує на ще більші успіхи, як в попередніх роках.

По стороні активів Відділу можна б додати ще більше успіхів та досягнень, але ж і тих кілька рядків вистачить, щоби виробити собі образ важливости цього осередку та доцільности продовжуваної ним праці.

В. Т.

ЮВІЛЕЙ ПРОФ. ВОЛОДИМИРА РАДЗИКЕВИЧА

Осередок Наукового Товариства ім. Шевченка (Бібліографічна Комісія НТШ) разом з „Учительською Громадою" та „Рідною Школою" в Клівленді відзначають 70-ліття життя професора й директора гімназії Володимира Радзикевича і 48-ліття його педагогічної та літературно-наукової праці а) святочним засіданням Осередку НТШ з рефератами й привітами та б) спільною вечерею в суботу 10 листопада ц. р. о 7-ій годині ввечорі в приміщеннях гостинниці Картер на розі вулиць Проспект і 9-тої на сході міста. Квитки вступу коштують 5 долярів від особи, а замовляти їх можна до дня 4 листопада ц. р. Письмові привітання для ювілята посилати поштою на адресу: ред. І. Ставничий, 2116 Eglindale Avenue, Cleveland 9, Ohio, U. S. A.

СПРАВА ВИДАННЯ ІСТОРІЇ УГА

В дні 21 жовтня ц. р. відбулися в Українському Народному Домі в Ню Йорку ширші сходини колишніх членів Української Галицької Армії і Редакційної Колеґії видання вичерпної „Історії Української Галицької Армії". На ці наради прибув із Вінніпеґу в Канаді видавець того великого військово-історичного твору, п. Дмитро Микитюк. Сходинами проводили о. Лебедович, кол. капелян УГА, і п. Мацькевич, кол. сотник артилерії.

П. Дмитро Микитюк докладно поінформував приявних про стан праці. До цієї пори майже готові такі відділи книжки: Артилерія, Зв'язок, Летунство, Інваліди, Табори Полонених. Швидко поступає вперед виготовлювання рукопису історії українсько-польської війни, УГА на большевицькому і денікінському фронтах, і таких відділів книжки, як Санітарна служба, Кіннота і ін.

Після жвавої виміни думок рішено продовжувати збірання матеріялів, щоб книжка могла появитися друком в другій половині 1957 року і щоб вона своєю появою гідно причинилась до відсвяткування 40-х роковин Української Галицької Армії.

. П. П

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 7.

	Передплата	Пожертва	Разом
С. Ермолович, Левіттави	4.00	4.00	
Ф. Галя, Кенора	4.00	3.00	
І. Бздель, Шикаґо	4.00	1.00	
М. Чайковський, Монтреал	4.00	1.00	
Р. Кишакевич, Шикаґо	4.00	1.00	
В. Добромільський, Трой	4.00	1.00	
Ф. І. Дудзік, Ембридж	1.00	1.00	
Ф. Гулька, Пассейк	1.00	1.00	
С. Коноба, Нюарк	1.00	1.00	
Ю. Цепли, Толідо	1.00	1.00	
В. Гірчиця, Вілимантик	1.00	1.00	
С. Мельник, Ню Йорк	1.00	1.00	
о. М. Мостенський, Пассейк	1.00	1.00	
Д. Кішанук, Гіксвил	1.00	1.00	
Ю. Ляховська, Нюбурґ	1.00	1.00	
І. М. Крафчісін, Шикаґо	5.00		
Т. Дацьків, Шикаґо	4.00		
В. Мельник, Шикаґо	4.00		
І. Савицька, Филаделфія	4.00		
В. Скопюк, Ню Йорк	4.00		
В. Повзанюк, Ню Йорк	2.00		
С. Хандога, Бронкс	2.00		
А. Сіліко, Лейквуд	2.00		
П. Турчин, Ковствіл	2.00		
Д. Гулич, Шикаґо	2.00		
С. Постолюк, Лейквуд	2.00		
І. Кривуша, Филаделфія	2.00		
Н. Нісевич, Шикаґо	2.00		
М. і Б. Шарий, Луїсвіл	2.00		
С. Кривуша, Филаделфія	2.00		
Л. Фесолович, Тейлор	2.00		
М. Лазарович, Гемілтон	1.50		
Е. Тишко, Сиракюз	1.00		
А. Телеш, Трентон	1.00		
С. Саранчук, Торонто	1.00		
І. Федан, Арнолд	1.00		
А. Федак, Торонто	1.00		
Збірка на хрестинах у ВП. І. Л. Ковальчуків (прислала п. Наталія Данилів) Ню Вестмінстер		10.00	
Т. Шпікула, Шикаґо		10.00	
Ю. Варґуліч, Йонґстави		5.00	
М. Добуш, Бронкс		4.05	
А. Теканук, Батавія		2.00	
Т. Сенедяк, Йонґстави		2.00	
І. Когут, Йонґстави		2.00	
П. Хребар, Елизабет		2.00	
О. Колтунюк, Денвер		2.00	
І. Барицький, Торонто		2.00	
В. Ганчук, Лашін		2.00	
М. Девосир, Торонто		2.00	
М. Чорнодольський, Бронкс		2.00	
Л. Терлецька-Биррове, Бостон		2.00	
Д-р Я. Ґелета, Мт. Рейнєр		2.00	
С. Гвіздь, Филаделфія		2.00	
К. Фалендиш, Бруклин		2.00	
П. Рубан, Редінґ		2.00	
П. Ткачук, Шикаґо		2.00	
Х. Марценюк, Шикаґо		2.00	
М. Головчук, Картерет		2.00	
М. Лотоський, Бренфорд		2.00	
І. Макар, Бруклин		2.00	
Р. Колодій, Трой		2.00	
М. Починок, Джерзі Ситі		1.10	
П. Качмар, Трой		1.00	
В. Кричка, Шикаґо		1.00	
М. Кормелюк, Байон		1.00	
Н. Прохач, Дітройт		1.00	
Н. Кольпа, Мілфорд		1.00	
П. Стецько, Шикаґо		1.00	
П. Потапенко, Дітройт		1.00	
А. Знарич, Пітсбурґ		1.00	
Е. Д. Андрусишин, Сиракюз		1.00	
М. Дидик, Сиракюз		1.00	
Е. Кравчук, Луїзвіл		1.00	
І. Щудлюк, Бостон		1.00	
В. Кордуба, Мінneаполіс		1.00	
М. Гнатишак, Рачестер		1.00	
Інж. Ю. Артюшенко, Шікаґо		1.00	
Разом	$ 82.50	$ 105.15	$ 187.65
Раніше проголошено	$ 838.80	$ 995.35	$1,834.15
Разом все . . .	$ 921.30	$1,100.50	$2,021.80

КНИЖКА Й ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ В ДОМІ КОЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ЛЮДИНИ

Боротьба за український університет у Львові

(Закінчення зі стор. 2-ої)

концо, довголітній асистент університету в Граці (тепер в Торонто, Канада) викладав очні недуги.

Як вже згадано вище, політехніка була в руках інженерів.

Навмисне наведено тут тих людей, як представників української науки, щоб спростувати наклеп окупаційної влади, немовби український університет був не науковою інституцією, а засобом політичної маніфестації. Навіть атентат студента Ст. Федака на Йосифа Пілсудського не спиняв правильного функціонування університету. По заарештуванні кількох професорів, а ще більше українських студентів університетська акція не заломилася. Завдячувати це треба справності канцелярії, куди входило кілька здібних студентів з п. В. Мудрим у проводі (пізніший віцемаршалок польського сойму і голова Української Парляментарної Репрезентації у Варшаві).

Міжпартійна Рада дала цілий університетський акції свою політичну апробату, не зважаючи на те, що голова Міжпартійної Ради д-р В. Бачинський не був особисто прихильно наставлений до цілої університетської акції. Переведена в краю збірка дала великі маси збіжжя і багато грошей. Із ЗДА заходами п. Гр. Цеглинського прислано тоді 1000 долярів, що в перечисленні на польську валюту мали велику вартість. (В польських марках 1000 долярів виносила більше як половину тодішньої річної державної дотації на повне утримання польського Львівського університету). Покликано Кураторію Українських Високих Шкіл у Львові, головою якої за весь час її існування був колишній віцеламісник Галичини В. Децикевич, а секретарем згаданий вище В. Мудрий. Кураторія складалася з 30 членів, вибраних за системою представництва, а саме — 3 професорів від сенату та від деканатів і 3 від студентства, представника Наукового Т-ва ім. Шевченка, „Просвіти", „Рідної Школи", „Сільського Господаря", Земельного Банку, „Центро-Банку") і т. д., а "рім того представники політичних партій: „Укр. Трудової Партії" (давніше: Нац.-Дем. партія), „Партія Нац. Роботи" (Заграва), Соц.-Радикальної партії, Соц.-Дем. партії і від лівого крила бувших москвофілів, зв. „Галицко-Русской Організації" та від Сель-Робу. Кураторія мала право кооптації, на випадок потреби нових членів.

14 березня 1923 р. Рада Амбасадорів признала остаточно Польщі Східню Галичину під умовою надання їй автономії. Польща перед цим рішенням прийняла була закон з 26 вересня 1922 року про воєвідську автономію і про заснування до двох років українського університету.

Прийшов 1924/25 академічний рік. Свіжих студентських сил було досить мало. Це тому, що переслідування польської адміністраційної влади після 14 березня 1923 р. стали чимраз гострішi.

Крім того: 1) багато студентів виїхало на студії за кордон; 2) багато абсольвентів, що ще перед війною почали свої студії в приватному українському університеті у Львові, тільки докінчували їх; 3) непризнання студій на приватному університеті на рідній, окупованій ворогами території створили для абсольвентів непримені комплікації навіть при розміщуванні їх по українських установах; 4) віде правди дітям, в українському громадянстві закралась була віра, що польська держава згідно з законом з дня 26 вересня 1922 року, ухваленим польським соймом, таки заложить український університет; 5) нелегальне ведення установи при дуже діймаючих репресіях, зокрема проти тих викладачів, що були на державній службі, і тому подібні питання засадничої натури, як матеріяльні труднощі забезпечення університету по реформі польської валюти, схилили до погляду припинити дальше ведення приватного українського університету. Воно наступило в липні 1925 року на основі рішення Кураторії з червня 1925 р. Противились цьому тільки радикальні елементи, добачаючи в тому революційну боротьбу українського населення в Польщі.

Кінець.

У Филаделфії відбулася окружна нарада відділів УНСоюзу

Филаделфія. — Дня 4 листопада відбулася тут нарада відділів УНСоюзу, в якій взяло участь 26 представників відділів УНСоюзу чч. 45, 83, 105, 128, 153, 156, 163, 239, 268, 375, 288, 390 і 397. Нарадами проводив голова Окружної Управи і гол. контролер д-р Володимир Галан. Були присутні гол. касир п. Роман Слободян і гол. радна Олена Штогрин від Головного Уряду та окружний організатор мгр. Іван Скочиляс. Гол. касир Р. Слободян у довшій доповіді поінформував присутніх про працю й осяги УНСоюзу та порушив справи приєднування нових членів, активізації відділів, освідомної і пропагандивної акції серед громадянства, зв'язку з громадянством, зокрема з молодечими організаціями. Доповідач звернув увагу, що майно УНСоюзу постійно зростає, досягаючи уже 19 мільйонів долярів, але з другого боку скількість членів зростає дуже повелі. І тому, підкреслив він, треба змобілізувати відділи для придбування нових членів і перевірення стану членства, тимбільше, що зближається конвенція Союзу, визначена на 1958 рік у Клівленді. В дальшому про діяльність і працю відділів УНСоюзу промовляли д-р Володимир Галан, п-ні Олена Штогрин і мгр. Ів. Скочиляс інформував про життя відділів УНСоюзу в терені. В дискусії забирали голос майже всі учасники наради, висловлюючи низку побажань зокрема в справі урухомлення постійної окружної канцелярії для филаделфійських відділів, влаштування Союзового Дня і дитячої імпрези для зустрічі Нового Року. У висліді наради рішено влаштувати Союзовий День у формі ширших зборів громадянства з доповідями та висвітленням фільму про УНСоюз і Союзівку в дні 23 грудня і пропоновану дитячу імпрезу в дні 11 січня 1957 року.

Створено Об'єднання Працівників і Любителів Фотографії і Кінематографії

Ню Йорк.—За почином Ініціятивного Комітету у складі: проф. І. Верблний, мгр. В. Грицин, інж. Р. Загайкевич, Ірина Фединишин, Софрон Федів, О. Савчинський і В. Холевчук, відбулися минулої суботи, дня 3-го листопада ц. р., о год. 7-ій вечором, в залі Літературно - Мистецького Клюбу у Ню Йорку Основуючі Збори „Об'єднання Працівників і Любителів Фотографії і Кінематографії", як осібної секції при Літ.-Мист. Клюбі в Ню Йорку. На зборах, якими проводив проф. І. Верблний та які від Літ.-Мист. Клюбу привітав голова проф. Сергій Литвиненко, по рефераті про потребу і ціль Об'єднання і дискусії про плян праці Об'єднання, — вибрано Управу Об'єднання у такому складі: Софрон Федів, голова; Омелян Стешин, заст. голови; Ірина Фединишин, секретар, Микола Твердовський, касир і Осип Марак, господар. — Ціллю Об'єднання є згуртувати працівників і любителів фотографії і кінематографії для спільної праці над піднесенням мистецького і технічного рівня цих ділянок мистецтва. В плянї праці Об'єднання є між інш. уряджування критичних і показових вечорів фотографіки і кінематографії, уряджування виставок фотографіки, рефератів на мистецькі і технічні теми в цих ділянках, курсів для початкуючих і т. п.

● Дебора Вебер, їдучи автом із малеhistким синком свого приятеля по 25 Еввю в Бронксі, Н. Й. побачила бджолу на вуxoм хлопчика і хотіла її відігнати. В цій хвилині вона втратила контролю над автом і наїхала на подружжя Френків Соавів.

● Дехто думає, що буде „День Подяки" святкуватиметь 29-го листопада, але нюйоркський губернатор Аверел Гарриман пригадує, що це свято припадає на четвертий четвер листопада, тобто на 22-го листопада.

● Комуно - китайський прем'єр Чу Ен-лай прибуде 22-го грудня ц. р. до столиці Пакистану, Карачі, на одноштижневу візиту. Пакистан належить до Південо - Азійського оборонного пакту і т. зв. Багдадського пакту, і тому комуністичний Китай всякими способами намагається відтягнути його від зв'язку з Заходом.

Українці протестують проти совєтських обсерваторів

Денвер, Колорадо. — Перший публічний протест проти перебування в цій країні совєтських обсерваторів виборчої кампанії і виборів відбувся в Денвері, і зорганізували його українці. На залізничній станції з'явилася група 50-ох українців, членів місцевого Відділу УККА, які привітали совєтських обсерваторів транспарентами з відповідними написами („Дайте волю релігії!"; „Звільніть 15,000,-000 в'язнів із концентраційних таборів!") та словними заявами. Ця демонстрація відбулася 31-го жовтня і про неї повідомляла американська преса. Після цієї (першої української демонстрації відбулася демонстрація проти совєтських обсерваторів в Вічіта, Кензо, яку зорганізувала мадярська група. 3-го листопада група українських студентів в Енн Арбор, Міш., демонструвала проти цих самих обсерваторів, які відвідали університет стейту Мишиґен. Українські демонстранти їхали автами за автобусом, в якому їхали совєтські обсерватори, та везли з собою відповідні написи. Голова совєтської делегації Л. Н. Соловйов пропонував припинити оглядання студентського табору, але пізніше потішив себе цим, що, мовляв, українські демонстранти „не представляють опінії американського народу". Внаслідок цієї демонстрації совєтські обсерватори відмовилися їхати до Филаделфії, і залишилися в Ню Йорку.

Посмертна Згадка

ІВАН ДРАН, член Б-ва св. Стефана Відд. 221 УНСоюзу в Шикаго, Ілл., помер 16-го жовтня 1956 р. у 81 році життя. Покійний був родом з села Середнпільці, повіт Радехів, Зах. Україна. Полишив в смутку сина Петра і дочку Марію. Похорон відбувся 19. жовтня з укр. греко-кат. церкви св. о. Миколая при участі Родини, членів Відд. 221 УНСоюзу і Приятелів, відпроваджено на вічний спочинок на цвинтар св. о. Миколая. — В. И. П.!

Т. Шпікула, секр.

ІВАН ДОБОШ, довголітній член 235 Відд. УНСоюзу в Росфорд, О., помер 23-го жовтня 1956 р., проживши 61 років. Покійний родився в 1895 в Павлокомі. Полишив в смутку жену Цецилію, 4 синів Петра, Павла, Івана, Йосифа і одну доньку Вікторію і 7 внуків. Похорон відбувся з греко-кат. церкви св. Арх. Михаїла 25-го жовтня. — В. И. П.!

М. Теплий, секр.

ТАРЗАН, ч. 3766. Щоб тільки засягнути язика.

AGAIN THE ARCHER SILENTLY VANISHED, SO TARZAN CLEANSED HIS STINGING WOUND. HERE, INDEED, WAS A CUNNING FOE--

SUDDENLY HE WHEELED ABOUT TO THE DISTANT CRACKLING OF UNDERBRUSH.

SWIFTLY, CATLIKE, TARZAN APPROACHED THE SOUND.. A GOMANGANI! PERHAPS THIS MAN HAD INFORMATION ABOUT THE MYSTERIOUS HUNTER!

І знову таємничий лучник зник непомітно, і Тарзан почав чистити свою болючу рану на руці. Тут, справді таки, він мав до діла з спритним ворогом.

Раптом Тарзан зірвався і побіг до підліску, що бовванів оподалік.

Швидко, неначе кіт, наблизився Тарзан до джерела шелесту: людина з племени гоман - гон. Можливо, що ця людина знає щось про таємничого ловця.